herpy

WĘŻE

Sumatran Short-tailed Python

Python curtus

Python curtus to ciężki, krótkoogonowy pyton z bagiennych i deszczowych lasów Sumatry, ciemnobrązowy do kruczoczarnego, często z szarą lub srebrzystą głową. Osiąga 110-150 cm, waży kilka kilogramów i żywi się szczurami. Żyje 20-25 lat i trzyma się go w dużym, wentylowanym terrarium naziemnym ze stabilną temperaturą, wilgotnością 60-80 % i dużą miską z wodą.

Rodzina: Pythonidae Dawna nazwa: *Aspidoboa curta*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**110-150 cm** długość całkowita z ogonem
Waga	**4 000-7 000 g**
Długość życia	**20-25 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**26-28 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-31 °C**
Temperatura w nocy	**25-26 °C**
Wilgotność	**60-80%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niewymagane**
Pokarm	**Kręgowce**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**36-48 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**6-12 jaj**
Inkubacja	**75-90 dni** przy 31-32 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Python curtus to masywny, ciężko zbudowany pyton z bardzo krótkim ogonem w stosunku do ciała. Dorosłe osobniki są ciemnobrązowe do kruczoczarnych, z czarną, szarą lub srebrzystą głową; niektóre mają głowę pomarańczową lub żółtą. Gatunek nie występuje w odmianach czerwonych ani pomarańczowych; takie ma tylko *P. brongersmai*. Młode są jaśniejsze od dorosłych i wyraźnie ciemnieją w miarę wzrostu. Epitet gatunkowy *curtus* to po łacinie „krótki”.

Dorosłe osobniki mierzą 110-150 cm łącznie z ogonem, a pojedyncze stare zwierzęta mogą dochodzić do 2 m. Samice są wyraźnie większe i cięższe od samców. Dorosły wąż o długości 120-150 cm waży zwykle 4-7 kg, znacznie więcej niż wiele dłuższych węży, ponieważ ma tak masywne ciało. Świeżo wyklute młode mają 20-30 cm długości. Gatunek jest najmniejszym z trzech krótkoogonowych pytonów. Dwa pozostałe, *P. brongersmai* i *P. breitensteini*, uznawano dawniej za podgatunki *P. curtus*, ale od 2001 roku są odrębnymi gatunkami z własnymi poradnikami. W handlu wszystkie trzy są często mylone pod wspólnymi nazwami handlowymi, dlatego zawsze pytaj o nazwę naukową i pochodzenie zwierzęcia.

Gatunek jest głośny: zagrożony syczy i mocno parska, może też ugryźć, ale zwierzęta z hodowli są zwykle spokojne, gdy przyzwyczają się do brania na ręce. Zła opinia, jaką grupa zyskała przez importowane dawniej dorosłe osobniki odłowione z natury, nie pasuje do dzisiejszych zwierząt z hodowli. Gatunek najlepiej nadaje się dla hodowców z doświadczeniem w utrzymywaniu tropikalnej wilgotności i ciężkich pytonów. Długość życia wynosi 20-25 lat.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Python curtus żyje na Sumatrze w Indonezji, w południowej i zachodniej części wyspy, oraz na pobliskich wyspach Bangka i Siberut. Miejscem typowym jest Sumatra. Gatunek nie występuje w Tajlandii, a doniesienia z Singapuru dotyczą prawdopodobnie *Malayopython reticulatus*.

P. brongersmai żyje we wschodniej i północnej Sumatrze oraz na Półwyspie Malajskim, *P. breitensteini* na Borneo. Zwierzęta w handlu pochodzą głównie z Indonezji: wiele z nich wykluło się w niewoli z jaj odłowionych z natury ciężarnych samic, a następnie zostało wyeksportowanych, inne zaś pochodzą z hodowli od kilku pokoleń.

> **Naturalny zasięg:** Indonezja.

ŚRODOWISKO

Python curtus zamieszkuje tropikalne lasy nizinne, lasy bagienne i mokradła oraz brzegi rzek i strumieni. Prowadzi naziemny tryb życia i jest bardzo spokojny: leży zwinięty w kryjówce lub częściowo zakopany w ziemi i liściach, czatując na gryzonie i ptaki przy wąskich ścieżkach w pobliżu wody. Najaktywniejszy jest wieczorem i nocą, gdy wychodzi, by pić, leżeć w wodzie i polować.

Klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok, z niewielkimi różnicami między porami roku. Gleba jest wilgotna i składa się z grubych warstw materii roślinnej. Gatunek dużo pije i chętnie leży w wodzie. To tłumaczy jego wymagania co do wysokiej wilgotności, stabilnej temperatury i dużej miski z wodą w terrarium.

Hodowla

TERRARIUM

Dorosły *Python curtus* potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 120 × 60 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość). Gatunek jest naziemny i rzadko się wspina, więc powierzchnia dna liczy się bardziej niż wysokość; bardzo wysokie terraria tylko utrudniają utrzymanie wilgotności. Młode zaczynają w małym, zamkniętym pojemniku, np. 25 × 15 × 10 cm z otworami wentylacyjnymi, i w miarę wzrostu przenosi się je do większych pojemników. Zbyt duża przestrzeń stresuje młode i może sprawić, że przestaną jeść.

Najlepszym materiałem jest PCV lub inne tworzywo sztuczne z kilkoma dobrze rozmieszczonymi otworami wentylacyjnymi, ponieważ lepiej zatrzymuje ciepło i wilgoć niż szkło. Jeśli używasz szkła, zakryj większą część siatki i zraszaj częściej. Terrarium musi być szczelne i mieć solidną, zamykaną na zamek pokrywę, bo wąż jest silny. Jako podłoże stosuj włókno kokosowe, chipsy kokosowe lub zrębki cyprysowe o grubości 7-10 cm, utrzymywane w stanie wilgotnym, ale nie mokrym. Kilka warstw zwykłego ręcznika papierowego lub papieru pakowego to praktyczne, higieniczne rozwiązanie, przy którym samemu reguluje się wilgotność. Unikaj sosny i cedru.

Zapewnij co najmniej dwie kryjówki ciasno dopasowane do grubego ciała, po jednej na każdym końcu gradientu, i najlepiej zasłoń trzy boki terrarium. Węża trzyma się pojedynczo. Wymieniaj całe podłoże co 4-6 tygodni, a odchody usuwaj od razu.

TEMPERATURA

W terrarium powinien panować łagodny gradient: 26-28 °C w dzień z ciepłym miejscem o temperaturze 30-31 °C na jednym końcu i 25-26 °C w nocy. Gatunek źle znosi upał: powyżej 32 °C jest zestresowany, przestaje jeść, a w najgorszym razie mogą wystąpić objawy neurologiczne. Wahania muszą być niewielkie.

Ciepło najlepiej dostarczać z góry za pomocą promiennika ceramicznego lub panelu grzewczego, zawsze sterowanych termostatem z czujnikiem na wysokości węża. Można użyć maty grzewczej, ale ciężki wąż przyciska się do dna i łatwo ulega oparzeniom, dlatego mata musi leżeć pod kryjówką i być podłączona do termostatu. Nigdy nie używaj grzejących kamieni. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi na obu końcach terrarium. Jeśli w pokoju jest nocą zimno, trzeba dogrzewać bez światła.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność to najważniejszy parametr środowiska dla *Python curtus*. Wilgotność powietrza powinna stabilnie wynosić 60-80 %. Utrzymująca się dłużej wilgotność poniżej 60 % prowadzi do problemów z linieniem i infekcji dróg oddechowych, a stale mokre terrarium powoduje pomarszczoną skórę i gnicie łusek. Celem jest wilgotne, ale nie zastałe powietrze.

Wilgotność utrzymuj dzięki głębokiemu, wilgotnemu podłożu, częściowo zakrytym otworom wentylacyjnym i dużej misce z wodą. Zraszaj terrarium w razie potrzeby, zwłaszcza gdy wąż szykuje się do linienia, i sprawdzaj, czy podłoże lekko przesycha między zraszaniami. Miska z wodą powinna być tak duża, by cały wąż mógł się w niej zmieścić, i wykonana z ciężkiej ceramiki, żeby się nie przewróciła. Gatunek dużo pije i często leży w wodzie, zwłaszcza przed linieniem i po posiłkach. Wymieniaj wodę codziennie i myj miskę, bo wąż często zostawia w wodzie odchody. Jeśli wąż stale leży w wodzie, w terrarium może być za ciepło, może brakować kryjówki albo wąż może mieć roztocza. Higrometr w terrarium pokaże, czy wilgotność się utrzymuje.

OŚWIETLENIE I UVB

Python curtus jest najaktywniejszy wieczorem i nocą, ale potrzebuje stałego rytmu dnia i nocy. 12 godzin światła i 12 godzin ciemności sterowanych wyłącznikiem czasowym odpowiada równikowej ojczyźnie gatunku. Terrarium nie powinno być mocno oświetlone, a cień i ciemne kryjówki są ważniejsze niż światło.

UVB nie jest konieczne dla tego nocnego, skrytego gatunku i nie udokumentowano zapotrzebowania na UVB w niewoli. Słabą świetlówkę UVB można stosować jako światło dzienne, o ile wąż może schronić się przed światłem. Oświetlenie nocne jest zbędne.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Python curtus je całe, mrożone i rozmrożone gryzonie. Standardem są szczury, od oseskow szczurzych dla młodych po średnie i duże szczury dla dorosłych. Żywa karma jest odradzana, ponieważ gryzoń może zranić węża. Rozmrażaj ofiarę w lodówce przez noc, a tuż przed karmieniem podgrzej ją w zamkniętym woreczku w ciepłej wodzie, bo wąż odnajduje ofiarę dzięki termoczułym dołkom w wargach, a zimna ofiara nie wzbudza zainteresowania. Karm długą pęsetą i spokojnymi ruchami, bo wąż ma silny odruch żerowania.

Szerokość ofiary powinna odpowiadać najszerszej części ciała węża. Młode i rosnące osobniki karmi się co 7-10 dni. Mniej więcej od trzeciego roku życia karmi się co 14 dni średnim do dużego szczurem, a zwierzęta skłonne do tycia dostają mniejszą ofiarę lub są karmione co 21 dni, stosownie do wagi i kondycji. Są to wartości orientacyjne. Zdrowy wąż jest jędrny i umięśniony, z lekko zaokrąglonym przekrojem; jeśli ciało jest miękkie i ciastowate, a kręgosłup ginie w tłuszczu, wąż jest przekarmiany. Gatunek ma duży apetyt i wolną przemianę materii, więc przekarmianie i otyłość należą do najczęstszych błędów.

Nie bierz węża na ręce przez co najmniej 72 godziny po posiłku, bo zwracanie pokarmu to poważne obciążenie. Po zwróceniu pokarmu odczekaj co najmniej dwa tygodnie, a potem zaproponuj wyraźnie mniejszą ofiarę. Powtarzające się zwracanie pokarmu wymaga wizyty u weterynarza. Odchody mogą pojawiać się co kilka tygodni, u dorosłych nawet co cztery miesiące, i nie jest to problem, jeśli wąż je i poza tym jest zdrowy. Regularnie waż węża.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Python curtus prowadzi osiadły tryb życia i większość dnia spędza ukryty i nieruchomy; to normalne. Jest ciężki i silny, dlatego trzeba go podtrzymywać obiema dłońmi i przedramionami. Zwierzęta przyzwyczajone do brania na ręce są spokojne, natomiast młode mogą być nerwowe i gryźć. Gatunek głośno parska i syczy, gdy czuje się niepewnie, co jest normalne i niekoniecznie oznacza agresję.

Nowo kupionego węża zostaw w spokoju, dopóki nie zacznie regularnie jeść, zanim weźmiesz go na ręce. Sesje powinny być krótkie, spokojne i regularne; kończ je, gdy wąż jest rozluźniony. Nigdy nie chwytaj go za głowę ani ogon i nie pozwalaj mu zwisać. Nie bierz węża na ręce podczas linienia ani przez 72 godziny po posiłku. Jeśli ugryzie, nie odrywaj go na siłę. Rany przemywa się wodą z mydłem. Dużego węża najlepiej brać na ręce w obecności drugiej dorosłej osoby.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Dorosłe samice są większe i cięższe od samców. Sondowanie przy kloace w celu określenia płci powinna przeprowadzać doświadczona osoba lub weterynarz. Dojrzałość płciowa zależy bardziej od wielkości i kondycji niż od wieku. Wiek ten nie został udokumentowany dla gatunku; wartość podana w specyfikacji jest zapożyczona od *P. brongersmai*, u którego zwierzęta dojrzewają płciowo po 3-4 latach. Samice przed rozmnażaniem muszą być w pełni dorosłe i w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Nie udokumentowano, czy okres schłodzenia z nieco niższą temperaturą jest dla gatunku konieczny do zainicjowania godów. Zwierzęta trzyma się osobno, a samca wpuszcza się do samicy pod nadzorem i potem ponownie rozdziela. Karm je tylko wtedy, gdy są rozdzielone. Rozmnażanie warto rozważać jedynie po głębokim namyśle, a potomstwo musi trafić do dobrych domów.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa niewiele, ale dużych jaj, rzadko więcej niż około tuzina. Dolna wartość w specyfikacji jest szacunkowa. Samica owija się wokół zniesienia i gdy temperatura spada, może drżeć, by wytwarzać ciepło. Zapewnij jej ciemną, wilgotną kryjówkę do złożenia jaj.

INKUBACJA

Jaja przenosi się do inkubatora bez obracania. Temperatura inkubacji nie została udokumentowana dla gatunku; 31-32 °C to wartość zapożyczona od bliskich krewnych. Wyklucie następuje po 2,5-3 miesiącach (75-90 dni).

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo wyklute młode mają 20-30 cm długości i są jaśniejsze od dorosłych. Trzyma się je pojedynczo w małych, wentylowanych pojemnikach z kryjówką i miską z wodą w temperaturze 26-28 °C, a po pierwszym linieniu raz w tygodniu podaje się im małego oseska szczurzego. Młode są bardziej wrażliwe na błędy w wilgotności i temperaturze niż dorosłe, dlatego jako pierwszego przedstawiciela gatunku nie wybieraj świeżo wyklutego młodego, lecz dobrze zaaklimatyzowanego, kilkumiesięcznego młodego węża, który dobrze je.

Zdrowie i częste błędy

Python curtus jest odporny, gdy warunki klimatyczne są właściwe, ale błędy w wilgotności i temperaturze szybko powodują problemy. Typowe problemy to:

- Infekcja dróg oddechowych ze świszczącym oddechem, śluzem i otwartym pyskiem. Najczęściej wynika ze zbyt niskiej wilgotności, słabej wentylacji lub zbyt niskiej temperatury. Wymaga weterynarza, jeśli objawy utrzymują się dłużej niż kilka dni.
- Gnicie łusek, gdy podłoże jest stale mokre, a powietrze zastałe. Utrzymuj podłoże wilgotne, nie mokre.
- Nieprawidłowe linienie przy zbyt suchym powietrzu. Zwiększ wilgotność, gdy wąż szykuje się do linienia.
- Nadwaga przy zbyt częstym lub zbyt obfitym karmieniu.
- Zwracanie pokarmu, gdy wąż jest brany na ręce zbyt krótko po posiłku lub dostaje zbyt dużą ofiarę.
- Choroba ciał wtrętowych (IBD), choroba wirusowa boa i pytonów z objawami neurologicznymi, takimi jak „patrzenie w gwiazdy” i przewlekłe zwracanie pokarmu. Nie ma leczenia, dlatego nowe zwierzęta muszą przejść kwarantannę.

Węże ukrywają chorobę. Ważenie, notatki o karmieniu i linieniu oraz regularne oględziny to najlepszy system wczesnego ostrzegania. Skontaktuj się z weterynarzem doświadczonym w leczeniu gadów, jeśli wąż traci na wadze, ma problemy z oddychaniem lub nie je przez kilka miesięcy.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/weze/python-curtus